

Kulturdepartementet

Deres ref: 18/1333

Høringsuttalelse – innovasjons- og utviklingstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier

1. Innledning

Norsk Redaktørforening (NR) er en landsomfattende sammenslutning av redaktører i alle typer medier. Fagpressen er landets eldste riksdekkende presseorganisasjon med 214 aktive medlemmer, har et samlet opplag på 3,5 millioner eksemplarer, og er en garantist for høyt faglig og etisk nivå i uavhengige fagmedier. Norsk Journalistlag (NJ) er organisasjonen for redaksjonelle medarbeidere, herunder ledere og frilansere som har journalistikk som yrke.

2. Generelt om innovasjons- og utviklingstilskuddsordningen

Tiden er overmoden for en mer fremtidsrettet mediepolitikk, og Norsk Redaktørforening, Fagpressen og Norsk Journalistlag støtter derfor forslaget om en ny tilskuddsordning som har fokus på innovasjon og utvikling av mediene. En slik støtte vil i større grad enn i dag, gjøre det mulig for mediebransjen å komme i gang med nye prosjekter som mediebedrifter ikke har egne ressurser til. Mange redaktørstyrte, journalistiske medier trenger drahjelp for å tilpasse seg endringene i brukervaner og inntektsstrømmer, og håndtere overgangen til digital publisering. En slik støtte er derfor sterkt etterspurt, og vil kunne styrke norske medier i konkurranse med globale aktører. Dette er således et lite steg i riktig retning når det gjelder det offentliges rammevilkår for bransje vår.

3. En egen formålsbestemmelse i forskriften

Grunnlovens infrastrukturkrav om statens overordnede ansvar på medieområdet, og dermed kravet om å fremme ytringsfrihet og demokrati ved å legge til rette for mediemangfold og en offentlig opplyst samtale, står som den sentrale begrunnelse for å etablere forskrift om innovasjons- og utviklingstilskudd. Vi støtter derfor den foreslåtte formålsbestemmelse.

4. Hvilke medier skal omfattes av ordningen?

Av hensyn til tilskuddsordningen troverdighet, er det etter vår mening viktig å bidra til en høy presseetiske standard for mediene som skal omfattes av ordningen. Vi mener det derfor må stilles krav om at disse mediene i sitt redaksjonelle virke er forpliktet til å følge Vær Varsom- og Redaktørplakaten, og at de er omfattet av medienes selvdømmeordning, PFU.

Det er videre viktig at ordningen er knyttet til innhold og ikke distribusjonsform, idet det er innholdet som er viktig for et velfungerende demokrati. Men forslaget har etter vår oppfatning alt for lite fokus på brukernes behov. Det er en gammelmodig tankegang å begrense støtten til brede nyhets- og aktualitetsmedier, og det etableres et kunstig, teoretisk skille som ikke lenger eksisterer i praksis.

Utviklingen går i retning av flere nisjemedier innenfor spesielle interesse- og fagområder, medier som også ofte bidrar som viktige premissleverandører for brede samfunnsdebatter. Forslaget etablerer dessverre et hinder for innovasjon og digitalisering i disse mediene. Departementet må tenke med fremtidsrettet, og inkludere fagpressen. I dagens medievirkelighet der tradisjonell dagspresse har nedbemannet, er det viktigere enn noen gang at fag- og nisjemediene bidrar med samfunns viktig journalistikk.

Vi mener mediefridomslova § 2 sin definisjon av medier må legges til grunn for den nye støtteordningen: «Alle medier som driver journalistisk produksjon og formidling av nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt.» Formålet med denne lovbestemmelsen er nettopp å definere medier som anses å ha en demokratisk funksjon som kanal for informasjon og meningsdannelse. Som departementet selv uttrykte det rett før loven ble vedtatt:

«Departementet understrekar at også dei meir spesialiserte delane av pressa fyller viktige funksjonar innanfor sine områder. Særleg legg departementet til grunn at fagpressa har ei sentral rolle når det gjeld fagleg debatt og fagleg utvikling innanfor ulike næringsgreiner, fag og organisasjonar. Sjølv meir nisjeprega publikasjonar vil innanfor sine spesialfelt kunne gi viktige innspel til den allmenne samfunnsdebatten. (Ot.prp. nr. 19 (2007-2008) s. 16.)

For øvrig støtter vi departementets understrekning av at særlig mindre, uavhengige aktører er sårbare og har behov for denne nye støtten.

5. Tilskuddets størrelse

Fra et investeringsperspektiv er det økonomiske nivået på den nye demokratistøtten etter vår mening for lavt. Hele 3,2 milliarder kroner er forsvunnet fra mediene de siste fire årene. Reduksjonen i antallet journalister og redaksjonelle budsjetter gjør det viktig å sikre den journalistikk som er avgjørende viktig for samfunnet. Derfor mener vi Mediemangfoldutvalgets forslag om at støtteintensiteten bør kunne økes til 75 prosent for prosjekter som kommer visse mediebrukergrupper til gode eller har potensial til særlig å styrke bruksmangfoldet, bør tas inn i forskriften

6. Saksbehandlingen

Det er viktig at den nye tilskuddsordningen ikke blir for mye byråkratisert. Vi mener at bransjen selv må ta større påvirkningskraft inn i saksbehandlingen, og at det omtalte fagutvalget i forskriftens § 8, som kommer med innstillingen til Medietilsynet, derfor nedsettes av presseorganisasjonene.

Oslo, 2018-04-17

Med vennlig hilsen

for Norsk Journalistlag

Hege Iren Frantzen
leder

for Norsk Redaktørforening

Arne Jensen
generalsekretær

for Fagpressen

Per Brik Olsen
adm.dirrektør